

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ**

Анна Кульчицька

**АТЕСТАЦІЙНИЙ ІСПИТ:
методичні рекомендації з організації та підготовки**

**для здобувачів освітнього рівня «магістр»
спеціальності 053 «Психологія»
освітньо-професійних програм
«Психологія», «Практична психологія(психологічне консультування та
психотерапія)», «Клінічна психологія»**

для денної і заочної форм навчання

ЛУЦЬК – 2022

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 2 від 19.10 2022 р.)

Атестаційний іспит: методичні рекомендації з організації та підготовки/
для здобувачів освітнього рівня «магістр» спеціальності 053 «Психологія»
освітньо-професійних програм «Психологія», «Практична
психологія (психологічне консультування та психотерапія)», «Клінічна психологія
спеціальності 053 Психологія, за освітньо-професійними програмами Психологія,
Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія), Клінічна
психологія, 28 с.

Укладач – **Кульчицька А.В.**, кандидат психологічних наук, доцент кафедри
педагогічної та вікової психології

Рецензенти:

Остаповський О.І. – кандидат психологічних наук, доцент .

Мудрик А.Б. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та
клінічної психології Волинського національного університету імені Лесі Українки

© Кульчицька А.В., 2022р.

Вступ

Програма атестаційного іспиту для освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 053 Психологія на факультеті психології Волинського національного університету імені Лесі Українки (далі – Університет) розроблена з метою проведення процедури державної атестації здобувачів освітнього ступеня «магістр» згідно сучасних вимог.

Програма розроблена відповідно до: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» (Стаття 6); стандартів вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія; з урахуванням «Положення про організацію навчального процесу у Волинському національному університеті імені Лесі Українки», «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки»; «Положення про державну екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти».

Державна атестація здобувачів освіти які навчаються за освітньо-професійними програмами «Психологія» та «Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія)», Клінічна психологія спеціальності 053 Психологія підготовки магістрів проводиться у **формі атестаційного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи.**

1. Порядок роботи ДЕК

1.1. Складання атестаційного іспиту проводиться на засіданні ДЕК згідно розкладу роботи ДЕК та у встановленому порядку.

1.2. Складання атестаційного іспиту здійснюється державною мовою, в окремих випадках – іноземною. Рішення про допуск до складання іноземною мовою до початку роботи ДЕК приймає Вчена рада факультету за заявою здобувача освіти за умови його навчання іноземною мовою. Заяву погоджує проректор з навчальної роботи та рекрутації.

Голова ДЕК, залежно від рівня володіння відповідною мовою членами ДЕК, визначає необхідність присутності на іспиті перекладача. Перекладачем можуть бути викладачі кафедри або студенти старших курсів факультету іноземної філології Університету, яких призначає декан цього факультету на прохання завідувача кафедри зі спеціальності. Студент-перекладач має бути заздалегідь ознайомлений з основними поняттями та термінологією. Запитання членів комісії можуть бути будь-якою мовою (українською, або іноземною), а відповіді студента, якщо не буде іншого прохання членів комісії, – іноземною мовою. Оформлення протоколу засідання ДЕК відбувається державною мовою із зазначенням у ньому мови захисту.

1.3. Атестаційний іспит як комплексна перевірка знань здобувачів освіти із дисциплін, передбачених навчальним планом, проводиться за білетами, складеними у відповідності до силабусів у формі, визначеній випусковою кафедрою та погодженій з науково-методичною комісією факультету (*Додаток А. Зразок екзаменаційного білета*).

Знання теоретичного матеріалу з профільних дисциплін також можуть бути перевірені методом комплексного тестування всього потоку здобувачів освіти за індивідуальними завданнями (письмово або у формі комп'ютерного тестування). Атестаційний іспит у формі тестування регламентується трьома годинами на групу. Тривалість усного іспиту, як правило, не повинна перевищувати 30-ти хвилин для одного здобувача освіти.

1.4. Структура іспиту, послідовність і терміни проведення різних етапів, критерії оцінки знань здобувачів освіти за різними видами атестації встановлюються випусковою кафедрою і Вченою радою факультету та доводяться до відома здобувачів освіти.

1.5. Оцінка результатів складання іспиту здійснюється в порядку, передбаченому системою контролю знань, прийнятому в Університеті, за 100-бальною шкалою за кожне запитання (завдання) білета з подальшим переведенням отриманої середньозваженої суми у шкалу ECTS та національну шкалу.

Рішення ДЕК про результати навчання та набуті компетенції випускника, виявлених під час складання іспиту приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. При однаковій кількості голосів голос голови державної екзаменаційної комісії є вирішальним.

1.6. Здобувач освіти, який отримав незадовільну оцінку за результатами складання іспиту (захисту кваліфікаційної роботи), відраховується з університету. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

У випадку, коли результати складання атестаційного іспиту не відповідає вимогам рівня атестації, ДЕК приймає рішення про те, що студент є не атестованим, про що вказується у протоколі засідання комісії.

Здобувач освіти, який отримав незадовільну оцінку за результатами складання іспиту (з однієї форми державної атестації) не позбавляється права продовжувати складати інші форми атестації (захисту кваліфікаційної роботи) у термін, встановлений розкладом.

Якщо здобувач освіти не з'явився на засідання ДЕК для складання іспитів, то у протоколі комісії записується, що він є не атестований у зв'язку з неявкою на засідання комісії.

Здобувачі освіти, які не склали атестаційний іспит (або не захистили кваліфікаційну роботу) у затверджений для них термін, мають право на повторну атестацію в наступний термін роботи ДЕК протягом трьох років після закінчення Університету за умови наявності вільного ліцензованого місця за обраною освітньо-професійною програмою. *(Додаток Б. Зразок заяви про повторний допуск до державної атестації)*

Перелік дисциплін, що виносяться на атестаційний іспит, для осіб, які не склали цей іспит, визначається навчальним планом, який діяв у рік закінчення здобувачем освіти теоретичного курсу. Повторно складаються тільки ті іспити, з яких була отримана оцінка «незадовільно» (FX), з урахуванням змін, що відбулися у навчальних програмах цих дисциплін.

1.7. Рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації скасовується Закладом вищої освіти у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2.Організація атестаційного іспиту

2.1. Атестаційний іспит визначається як підсумкова оцінювальна процедура, метою якої є встановлення рівня фахової готовності випускника факультету психології до професійної діяльності.

2.2 До складання атестаційного іспиту допускаються здобувачі освіти, які у повному обсязі виконали навчальний план за обраною освітньо-професійною програмою. Допуском до складання іспиту є список студентів-випускників, який погоджує декан факультету.

2.3. Атестаційний іспит та підготовка до нього на завершальному етапі навчання студентів в Університеті передбачають:

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних та практичних знань зі спеціальності та застосування їх при розв'язанні конкретних науково-методичних, практичних, психолого-педагогічних, освітніх та інших завдань;

- ретельний аналіз можливостей майбутнього фахівця ефективно виконувати всі основні види діяльності, що існують в галузі психології (психологічне діагностування, консультативна діяльність, психокорекція, психотерапія, освітня психологічна діяльність, психологічна реабілітація, тощо).

- демонстрацію навичок самостійної роботи й готовності до виконання типових функціональних завдань професійної діяльності;

Істотними складовими, що визначають успішність перерахованих видів професійної діяльності, є загальнотеоретична підготовка в галузі психологічної науки, знання основних напрямків сучасної психології, здатність до рефлексії наукового знання і проектування його в площину реальних психологічних

проблем особистості та наявності системи первинних навичок аналізу певного запиту.

Атестаційний іспит як перевірка знань студентів з дисциплін, передбачених навчальним планом, проводиться за білетами, складеними у відповідності до силабусів у формі, визначеній випусковими кафедрами та погодженій з науково-методичною комісією факультету.

Змістовне наповнення питань атестаційного іспиту, послідовність та терміни проведення різних частин іспиту, методику перевірки знань здобувачів освіти визначає випускова кафедра.

2.4. Атестаційний іспит об'єднує в собі освітні компоненти навчального плану відповідної освітньо-професійної програми. Перелік освітніх компонентів, а також перелік питань до іспиту з визначених освітніх компонентів подаються у *додатку В*.

2.5. Складання атестаційного іспиту проводиться на відкритому засіданні ДЕК, його результати повинні продемонструвати відповідність рівня підготовки здобувача вищої освіти вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра та набуття таких компетентностей і програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність:

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Програмні результати навчання:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПР12. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

3. Оцінка результатів державної атестації

Оцінювання результатів складання іспиту здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною з переведенням у шкалу ECTS та розширену лінгвістичну оцінку:

90–100 балів (A) – відмінно – відмінне виконання з незначними– помилками;

82–89 балів (B) – дуже добре – вище середніх стандартів, але з деякими– помилками;

75–81 балів (C) – добре – в цілому змістова робота зі значними– помилками;

67–74 балів (D) – достатньо – чітко, але зі значними недоліками;

60–66 балів (E) – задовільно – виконання відповідає мінімальним–критеріям;

менше 60 балів (FX) – незадовільно.

Критерії оцінки знань при складанні атестаційного іспиту:

1. Оцінка «**відмінно**» – здобувач освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усної відповіді на питання екзаменаційного білету, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних/практичних питань з опорою на обов’язкову та додаткову літературу.

2. Оцінка «**дуже добре**» навчальний матеріал освоєний цілком, демонструє необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом які в основному сформовані, розкриває зміст теоретичних/практичних питань з опорою на обов’язкову та додаткову літературу, але відповідь містить недостатню аргументацію основних положень чи окремі неточності.

3. Оцінка «**добре**» – здобувач освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усної відповіді, в основному розкриває зміст теоретичних/практичних питань, спираючись при цьому на обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не достатня глибина та аргументація, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

4. Оцінка «**достатньо**» – здобувач освіти володіє теоретичним матеріалом, демонструє основні практичні вміння, але недостатнім є всебічний аналіз, обґрунтування та аргументація висвітлюваного матеріалу.

5. Оцінка «**задовільно**» – здобувач освіти загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усної відповіді, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

6. Оцінка «**незадовільно**» – здобувач освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та

обґрунтування) викладає його під час усної відповіді, недостатньо розкриває зміст теоретичних/практичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Незадовільна оцінка за іспит/захист ВКР

У випадку, коли результати складання атестаційного іспиту не відповідає вимогам рівня атестації, ДЕК приймає рішення про те, що здобувач освіти є не атестованим, про що вказується у протоколі засідання комісії.

4.Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» від 19.01.2017№38-39 (№ 725-IX від 18.06.2020).–Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-192>.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 2014, № 37-38 (№749-IX від 03.07.2020). –Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-183>
3. Положення про державну екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти (від 11.09.2020). – Режим доступу : https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%94%D0%95%D0%9A_%D0%A0%D0%B5%D0%B4.pdf

ДОДАТКИ

Додаток А Зразок білету до атестаційного іспиту

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Освітній ступінь «Магістр»

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Напрям підготовки 053 "ПСИХОЛОГІЯ"

Освітня програма «Клінічна психологія»

Назва підсумкової атестації: **Атестаційний екзамен**

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 30

1. Психологія безпеки освітнього середовища
2. Клінічна психологія в системі наук. Сфера діяльності клінічного психолога в сучасній медичній системі.
3. Клінічна картина obsesivno-kompulsivnoho rozladu.

Затверджено на засіданні вченої ради факультету психології

Протокол № , від « » року

М. П.

Декан факультету

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Зразок заяви про повторний допуск до державної атестації

Ректорові
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
проф. Анатолію ЦЬОСЮ

(прізвище)

(ім'я, по батькові)

Адреса:

Номер контактного телефону:

Заява

Прошу повторно допустити до державної атестації на ___ курсі, групи _____, _____ факультету за напрямом підготовки (спеціальністю) «_____» денної (заочної) форми навчання для здобуття ОС «магістр».

(дата)

(підпис)

До заяви додаються:

- витяг з наказу про відрахування (головний корпус, кабінет № 125);
- копія паспорта (1, 2 сторінки);
- завірена копія свідоцтва про укладення (розірвання) шлюбу (для осіб, які змінили прізвище);
- згода на обробку персональних даних;
- документ про освіту.

Заява має бути завізована:

- керівником факультету;
- навчальним відділом (про наявність вільного ліцензованого місця, головний корпус, кабінет № 305);
- юридичним відділом (головний корпус, кабінет № 117);
- проректором з навчальної роботи та рекрутації (головний корпус, кабінет № 302).

Заява подається у відділ кадрів на розгляд ректорові (головний корпус, кабінет № 125).

**Перелік освітніх компонентів та питань,
що виносяться на атестаційний іспит за освітньою програмою
«Клінічна психологія»**

Цикл загальної підготовки

Психологія здоров'я та ортобіозу особистості

1. Актуальність, об'єкт, предмет, перспективні напрямки психології здоров'я та ортобіозу особистості. Форми і методи психології здоров'я та ортобіозу особистості.
2. Рівні вивчення здоров'я особистості. Здоров'я людини в контексті психології. Соціальне здоров'я. Показники соціального здоров'я.
3. Поняття про психологічне здоров'я особистості з позицій різних теоретичних підходів (А. Адлер, А. Маслоу, Ф. Перлз, Р. Райх, К. Роджерс, В. Франкл, З. Фройд, Е. Фромм, К. Юнг).
4. Фактори підвищення рівня психологічного здоров'я. Принципи забезпечення психологічного здоров'я особистості. Саморегуляція стану та поведінки в забезпеченні здоров'я людини.
5. Еталони здоров'я та здорової особистості в історичному та сучасному вимірах.
6. Основні складові частини внутрішньої картини здоров'я та її формування. Мета та завдання психолога в галузі здоров'я.
7. Роль позитивних емоційних станів для здоров'я та здорового способу життя. Психологія професійного довголіття.
8. Спосіб життя як інтегральний чинник здоров'я. Три категорії способу життя: рівень життя, якість життя, стиль життя. Раціональне харчування, особиста гігієна, рухова активність як складові здорового способу життя.
9. Формування навичок здорового способу життя дітей та молоді як психологічна проблема. Психогігієна та психопрофілактика збереження здоров'я людини.
10. Психодіагностика оцінки та самооцінки здоров'я особистості. Етико-психологічні принципи роботи психолога в сучасній індустрії здоров'я.

Психологія особистісної події

11. Поняття особистісної події. Види подій в житті особистості.
12. Співвідношення особистісних та ситуаційних детермінант автобіографічного факту життя людини.
13. Інтерпсихологічні, інтрапсихологічні та екзистенційні функції автобіографічної пам'яті людини.
14. Типи часу в автобіографічній пам'яті людини.
15. Помилки і ефекти часової організації автобіографічної пам'яті людини. Стратегії датування подій.
16. Поняття долі та її різноманітні психологічні концепції. Доля як вибір і визначення стратегії життя. Ставлення людини до своєї долі. «Життєві» поняття.
17. Поняття життєвих сценаріїв.

18. Поняття життєвого шляху в психології. Етапи життєвого шляху людини.
19. Життя та принципи утвердження життя людини: адаптація, самоактуалізація та самоствердження.
20. Життєвий шлях та кризові ситуації життя людини. Рушійні сили життєвого шляху людини.

Психологія безпеки особистості

21. Психологія безпеки особистості: предмет і завдання дисципліни
22. Професійна безпека як функціональний складник професійної діяльності
23. Психологічна безпека: характеристики професійного здоров'я особистості
24. Зовнішні та внутрішні ризики та загрози безпеки особистості
25. Технології забезпечення безпеки особистості на робочому місці
26. Індивідуально-психологічні якості особистості в контексті психологічної безпеки
27. Основні загрози та ризики економічній безпеці особистості
28. Поняття інформаційно-психологічної безпеки
29. Стратегії самозабезпечення безпеки особистості
30. Психологія безпеки освітнього середовища

Цикл професійної підготовки

Дослідницькі методи в сфері психічного здоров'я

31. Метод спостереження в клінічній практиці.
32. Метод експерименту в роботі клінічного психолога.
33. Тестові методики в роботі клінічного психолога.
34. Особистісні опитувальники в клінічній практиці.
35. Методи суб'єктивного шкалювання в клінічній практиці.
36. Проективні методики у діагностиці особистості
37. Модель (структура) клінічного інтерв'ю.
38. Праксиметричні методи в клініці (прийоми аналізу процесів і продуктів діяльності: хронометрія, професіографія, оцінка виконаної роботи)
39. Математичні методи в роботі клінічного психолога: описова статистика в оцінці психічного здоров'я особистості.

Когнітивно-поведінкова терапія: теорія і практика

40. Історія розвитку когнітивно-поведінкової теорії практики та її основні ідеї.
41. Провідні принципи КП.
42. Побудова формулювання (концептуалізації) клінічного випадку на основі діагностичних сесій.
43. Структурування терапевтичних сесій.
44. Виявлення автоматичних думок, проміжних уявлень і глибинних переживань.
45. Поведінкові експерименти при різних видах емоційного дистресу.
46. Моніторинг та планування видів діяльності.
47. Завершення терапії та профілактика рецидиву.

Основи клінічної психології: основні напрямки та перспективи

48. Клінічна психологія в системі наук. Сфера діяльності клінічного психолога в сучасній медичній системі.
49. Предмет, завдання та методи клінічної психології.
50. Біопсихосоціальна модель як підхід до розуміння особистості в клінічній психології.
51. Структура організації особистості. Основні механізми психологічного захисту особистості.
52. Формулювання клінічного випадку. Клінічне інтерв'ю, його суть та значення у роботі клінічного психолога.
53. Функції та властивості психіки як основи індивідуальних відмінностей особистості.
54. Гуманістичний підхід у сучасній психотерапії, його основні положення та принципи щодо розуміння особистості.
55. Психодинамічний підхід у сучасній психотерапії, його основні положення та принципи щодо розуміння особистості.
56. Особливості роботи клінічного психолога у медичних закладах. Психологічні особливості соматичних хворих.

Психічне здоров'я та емоційний дистрес

57. Поняття про психологію здоров'я.
58. Здоров'я людини в контексті психології.
59. Базові поняття визначення стану здоров'я
60. Модель здорової особистості в теоріях зарубіжних дослідників.
61. Механізми компенсації в забезпеченні здоров'я.
62. Поняття психологічного стресу. Види стресу.
63. Поняття про ПТСР. Його симптоми та діагностика.
64. Орієнтована оцінка здорової поведінки.
65. Проблема здоров'я і здорового способу життя в контексті української культури в умовах сьогодення.

Концептуалізація випадку у психічній практиці

66. Ключові функції концептуалізації випадку особистості у професійній діяльності психолога.
67. Критерії якості концептуалізації особистісного випадку.
68. Види концептуалізації випадку.
69. Концептуалізація особистісного випадку у психодинамічному напрямку.
70. Гуманістична модель концептуалізації випадку.
71. Елементи біопсихосоціальної моделі концептуалізації випадку.
72. Співвідношення понять "концептуалізація", "формулювання" та "опрацювання" особистісного випадку.
73. Біхевіоральна модель концептуалізації випадку.
74. Спільні та відмінні аспекти концептуалізації особистісного випадку у різних напрямках психологічної практики.

Діагностика психічних розладів

75. Правові принципи психіатричної допомоги. Сучасна концепція охорони психічного здоров'я в Україні.

76. Діагностика вікових особливостей розладів відчуттів, сприймань та уявлень.

77. Межові неспсихотичні синдроми: астенічний, невротичні (неврастенічний, obsесивно-фобічний, дисморфофобічний, істеричний), депресивні, іпохондричні, соматоформні та можливості їх ранньої діагностики.

78. Основні психопатологічні синдроми дитячого віку: невропатії, дитячого аутизму, гіпердинамічний, дитячих патологічних страхів, нервової анорексії, інфантилізму.

79. Психічні розлади при вагітності, у післяпологовому та лактаційному періодах.

80. Поняття великого наркоманічного синдрому.

81. Етіологічні та патогенетичні фактори психогенних розладів.

82. Клінічна картина obsесивно-компульсивного розладу.

Етика соціальних поведінкових та клінічних досліджень

83. Зміст та підстави наукової етики.

84. Предмет та цілі етики клінічних досліджень.

85. Основні етичні закони та позиції в клінічній практиці.

86. Запобігання ризикам у клінічних дослідженнях.

87. Конфіденційність щодо інформації про досліджувану людину.

88. Принцип добровільності у прийнятті рішень щодо участі в дослідженні.

89. Механізми захисту прав досліджуваного.

90. Основні положення міжнародних на національних нормативних документів, актів та декларацій, що регламентують права досліджуваного.

**Перелік освітніх компонентів та питань,
що виносяться на атестаційний іспит за освітньою програмою
«Психологія»**

Цикл загальної підготовки

Психологія здоров'я та ортобіозу особистості

1. Актуальність, об'єкт, предмет, перспективні напрямки психології здоров'я та ортобіозу особистості. Форми і методи психології здоров'я та ортобіозу особистості.

2. Рівні вивчення здоров'я особистості. Здоров'я людини в контексті психології. Соціальне здоров'я. Показники соціального здоров'я.

3. Поняття про психологічне здоров'я особистості з позицій різних теоретичних підходів (А. Адлер, А. Маслоу, Ф. Перлз, Р. Райх, К. Роджерс, В. Франкл, З. Фройд, Е. Фромм, К. Юнг).

4. Фактори підвищення рівня психологічного здоров'я. Принципи забезпечення психологічного здоров'я особистості. Саморегуляція стану та поведінки в забезпеченні здоров'я людини.

5. Еталони здоров'я та здорової особистості в історичному та сучасному вимірах.

6. Основні складові частини внутрішньої картини здоров'я та її формування. Мета та завдання психолога в галузі здоров'я.

7. Роль позитивних емоційних станів для здоров'я та здорового способу життя. Психологія професійного довголіття.

8. Спосіб життя як інтегральний чинник здоров'я. Три категорії способу життя: рівень життя, якість життя, стиль життя. Раціональне харчування, особиста гігієна, рухова активність як складові здорового способу життя.

9. Формування навичок здорового способу життя дітей та молоді як психологічна проблема. Психогігієна та психопрофілактика збереження здоров'я людини.

10. Психодіагностика оцінки та самооцінки здоров'я особистості. Етико-психологічні принципи роботи психолога в сучасній індустрії здоров'я.

Психологія особистісної події

11. Поняття особистісної події. Види подій в житті особистості.

12. Співвідношення особистісних та ситуаційних детермінант автобіографічного факту життя людини.

13. Інтерпсихологічні, інтрапсихологічні та екзистенційні функції автобіографічної пам'яті людини.

14. Типи часу в автобіографічній пам'яті людини.

15. Помилки і ефекти часової організації автобіографічної пам'яті людини. Стратегії датування подій.

16. Поняття долі та її різноманітні психологічні концепції. Доля як вибір і визначення стратегії життя. Ставлення людини до своєї долі. «Життєві» поняття.

17. Поняття життєвих сценаріїв.

18. Поняття життєвого шляху в психології. Етапи життєвого шляху людини.

19. Життя та принципи утвердження життя людини: адаптація, самоактуалізація та самоствердження.

20. Життєвий шлях та кризові ситуації життя людини. Рушійні сили життєвого шляху людини.

Психологія безпеки особистості

21. Психологія безпеки особистості: предмет і завдання дисципліни

22. Професійна безпека як функціональний складник професійної діяльності

23. Психологічна безпека: характеристики професійного здоров'я особистості

24. Зовнішні та внутрішні ризики та загрози безпеки особистості

25. Технології забезпечення безпеки особистості на робочому місці

26. Індивідуально-психологічні якості особистості в контексті психологічної безпеки

27. Основні загрози та ризики економічній безпеці особистості

28. Поняття інформаційно-психологічної безпеки

29. Стратегії самозабезпечення безпеки особистості

30. Психологія безпеки освітнього середовища

Цикл професійної підготовки

Психологічний розвиток та супровід осіб різних категорій

31. Характеристика основних типів критичних ситуацій: стресу, фрустрації, конфлікту, кризи.

32. Динаміка кризи, аналіз фаз кризи.

33. Особливості переживання кризи. Типологія кризових станів. Стратегії психосоціальної допомоги у ситуації кризи.

34. Психосоціальна допомога при переживанні втрати (смерті) близької людини.

35. Форми та напрямки роботи психолога з особами, схильними до девіантної поведінки.

36. Скласти рекомендації для психолога по роботі з особами, схильними до девіантної поведінки

37. Напрямки корекційної роботи у супроводі дітей-сиріт, малозабезпечених, безпритульних.

38. Форми і напрямки роботи з суїцидентами.

39. Корекційна робота з особами з обмеженими можливостями (враховуючи нозологію).

Дитячий психоаналіз: діагностичний і терапевтичний дискурс

40. Специфіка робочого альянсу між психотерапевтом і дитиною.

41. Розставання та його терапевтичний сенс в дитячому психоаналізі.

42. Психоаналіз і можливості контролю дитини.

43. Прояв захисних механізмів і переживання почуття безпеки дитини.

44. Хронологія виникнення захисних механізмів дитини.

45. Оцінка нормального і патологічного розвитку дитини в психоаналізі.

46. Типологія дитячих конфліктів і стратегії психотерапії.

47. Придатність та опір дитини до психоаналізу.
48. Дитячі реакції та інтерпретації в дитячому психоаналізі.

Психологія депривації

49. Методи активного соціально-психологічного навчання підлітків (медіально-рефлексійний тренінг, навчально-рольові ігри тощо);
50. Методи математичної обробки даних (кореляційний, факторний, дисперсійний, кластерний аналіз).
51. Види депривації : культурна, когнітивна, соціальна, ментальна.
52. Особливості прояву екстремальної, сексуальної, харчової та інших видів депривації
53. Специфічні види депривації (організмична, духовно-соматична, субетнічна, депривація сну та інші деприваційні модифікації).
54. Особливості статево-рольового розвитку вихованців в інтернатному закладі.
55. Ревіталізаційна допомога депривованій особистості.
56. Соціально-психологічні особливості різновидової депривації
57. Наслідки депривації для розумового й особистісного розвитку

Методика викладання психології у закладах вищої освіти

58. Необхідність контролю за якістю засвоєння психологічного матеріалу.
59. Типові помилки у знаннях студентів. Виявлення поверхового характеру психологічних знань.
60. Характеристика методичної літератури з питань методики викладання психології.
61. Вимоги до підбору і методика використання образотворчої наочності у навчанні психології.
62. Методичні аспекти підготовки до лекції з психології.
63. Методичні аспекти підготовки до семінарського заняття.
64. Методичні аспекти підготовки до практичного заняття.
65. Методичні аспекти підготовки до лабораторного заняття.

Психологія девіантної особистості

66. Назвіть основні типи девіантної поведінки (форми проявів порушень поведінки) та їх характеристика.
67. Делінквентна поведінка. Види. Причини.
68. Адиктивна поведінка, основні типи та особливості прояву
69. Девіації сексуальної поведінки та їх класифікація.
70. Соціальні відхилення: поняття, структура та динаміка.
71. Втечі з дому та бродяжництво/дромоманія та їх типи.
72. Акселерація та ретардація психічного та поведінкового розвитку
73. Мотиви суїцидальної поведінки підлітків і юнаків.
74. Шкільна дезадаптованість та педагогічна занедбаність, особливості прояву

Психодизайн навчальної і професійної діяльності

75. Дизайн та його значення в сучасному соціальному середовищі новітні напрями дослідження сучасного дизайну. Основні категорії дизайну.

76. Психологічна готовність як комплекс взаємопов'язаних та взаємообумовлених психологічних якостей. Проблеми формування психологічної готовності до професійної діяльності в рамках професійної освіти ЗВО.

77. Психологічні особливості саморегуляції навчально-професійної діяльності студентів. Позитивна мотивація до навчальної діяльності студентів.

78. Психологічні особливості навчальної самоефективності суб'єкта навчальної діяльності. Психолого-педагогічні аспекти дистанційного навчання як засіб модернізації сучасного освітнього процесу.

79. Основні етапи формування індивідуального стилю професійної діяльності психолога. Шляхи формування іміджу психолога.

80. Загальна характеристика трудової адаптації. Сутність соціально-психологічної адаптації.

81. Психологічні методи корекції та профілактики несприятливих функціональних станів суб'єктів навчальної і професійної діяльності.

82. Фактори безпеки праці та їх взаємозв'язок. Вплив фізичного та соціального середовища на безпеку праці. Статистичний та клінічний методи аналізу причин виробничого травматизму.

Психологія коучингу

83. Поняття та принципи коучингу. Особливості коучингу у порівнянні з іншими психологічними технологіями.

84. Види коучингу.

85. Коучинг як педагогічна інновація. Цілі, види та принципи освітнього коучингу.

86. Технологія коучингу в освітньому процесі: послідовність дій, методи, особливості педагогічного спілкування, показники ефективності.

87. Особистість коуча та його ключові компетенції.

88. Основні етапи та процедурні аспекти коуч процесу.

89. Психологія міжособистісної взаємодії в коуч-процесі: типологічні особливості клієнтів

90. Вивчення запиту та оцінка ресурсів клієнта: інструменти, методики, технології.

**Перелік освітніх компонентів та питань,
що виносяться на атестаційний іспит за освітньою програмою
«Практична психологія (психологічне консультування та психотерапія)»**

Психологія здоров'я та ортобіозу особистості

1. Актуальність, об'єкт, предмет, перспективні напрямки психології здоров'я та ортобіозу особистості. Форми і методи психології здоров'я та ортобіозу особистості.
2. Рівні вивчення здоров'я особистості. Здоров'я людини в контексті психології. Соціальне здоров'я. Показники соціального здоров'я.
3. Поняття про психологічне здоров'я особистості з позицій різних теоретичних підходів (А. Адлер, А. Маслоу, Ф. Перлз, Р. Райх, К. Роджерс, В. Франкл, З. Фройд, Е. Фромм, К. Юнг).
4. Фактори підвищення рівня психологічного здоров'я. Принципи забезпечення психологічного здоров'я особистості. Саморегуляція стану та поведінки в забезпеченні здоров'я людини.
5. Еталони здоров'я та здорової особистості в історичному та сучасному вимірах.
6. Основні складові частини внутрішньої картини здоров'я та її формування. Мета та завдання психолога в галузі здоров'я.
7. Роль позитивних емоційних станів для здоров'я та здорового способу життя. Психологія професійного довголіття.
8. Спосіб життя як інтегральний чинник здоров'я. Три категорії способу життя: рівень життя, якість життя, стиль життя. Раціональне харчування, особиста гігієна, рухова активність як складові здорового способу життя.
9. Формування навичок здорового способу життя дітей та молоді як психологічна проблема. Психогігієна та психопрофілактика збереження здоров'я людини.
10. Психодіагностика оцінки та самооцінки здоров'я особистості. Етико-психологічні принципи роботи психолога в сучасній індустрії здоров'я.

Психологія особистісної події

11. Поняття особистісної події. Види подій в житті особистості.
12. Співвідношення особистісних та ситуаційних детермінант автобіографічного факту життя людини.
13. Інтерпсихологічні, інтрапсихологічні та екзистенційні функції автобіографічної пам'яті людини.
14. Типи часу в автобіографічній пам'яті людини.
15. Помилки і ефекти часової організації автобіографічної пам'яті людини. Стратегії датування подій.
16. Поняття долі та її різноманітні психологічні концепції. Доля як вибір і визначення стратегії життя. Ставлення людини до своєї долі. «Життєві» поняття.
17. Поняття життєвих сценаріїв.
18. Поняття життєвого шляху в психології. Етапи життєвого шляху людини.
19. Життя та принципи утвердження життя людини: адаптація, самоактуалізація та самоствердження.

20. Життєвий шлях та кризові ситуації життя людини. Рушійні сили життєвого шляху людини.

Психологія безпеки особистості

21. Психологія безпеки особистості: предмет і завдання дисципліни

22. Професійна безпека як функціональний складник професійної діяльності

23. Психологічна безпека: характеристики професійного здоров'я особистості

24. Зовнішні та внутрішні ризики та загрози безпеки особистості

25. Технології забезпечення безпеки особистості на робочому місці

26. Індивідуально-психологічні якості особистості в контексті психологічної безпеки

27. Основні загрози та ризики економічній безпеці особистості

28. Поняття інформаційно-психологічної безпеки

29. Стратегії самозабезпечення безпеки особистості

30. Психологія безпеки освітнього середовища

Цикл професійної підготовки

Дизайн психологічного дослідження

31. Методологія дизайну наукових досліджень у практичній психології.

32. Загальна характеристика етапу підготовки і організації психологічного дослідження у практичній психології.

33. Основні принципи раціональної організації наукової діяльності.

34. Методологічні помилки при конструюванні психологічного дослідження.

35. Використання Інтернет-платформ для наукових дослідження.

36. Інтегративні психотехнології наукового дослідження.

37. Правила формування експериментальної вибірки в психологічному дослідженні.

38. Комп'ютерні технології та інструментарій в наукових дослідженнях.

Дослідницькі методи в різних галузях практичної психології

39. Історія становлення галузі професійної діяльності – практична психологія та професії практичний психолог. Основні завдання сучасної практичної психології.

40. Психологічна проблема: шлях до вибору методів діяльності в практичній психології.

41. Класифікація психологічних проблем особистості в контексті соціально-психолого-індивідуального виміру, діяльнісного та генетичного вимірів.

42. За якими критеріями визначається професійна придатність особистості до професійної діяльності практичного психолога.

43. Що таке комунікативна компетентність практичного психолога. Яка її роль у встановленні професіонала. Назвіть складові комунікативної компетентності.

44. Виокреміть особливості гуманістичного спілкування за К. Роджерсом. Яке значення має спілкування для ефективності діяльності практичного спілкування.

45. Основні сфери застосування практичної психології та методи дослідження: дослідницькі методи в роботі з сім'єю.

46. Основні сфери застосування практичної психології та методи дослідження: психологічне консультування: форми, види, принципи здійснення.

47. Основні сфери застосування практичної психології та методи дослідження: дослідницькі методи в роботі з емоційною сферою.

Психологічне консультування клієнтів різних категорій

48. Поняття про психологічне консультування. Відмінність психологічного консультування від інших видів практичної психологічної допомоги.

49. Ведення консультативного процесу. Структура консультування.

50. Правила ефективного консультування. Етика психологічного консультування та професійної взаємодії.

51. Психологічна допомога клієнтам у кризових станах.

52. Особливості роботи психолога з клієнтами, які переживають втрату.

53. Психологічна допомога при насиллі в сім'ї.

54. Особливості роботи психолога з клієнтами, що зазнали сексуального насилля.

55. Особливості роботи психолога з тривожними та агресивними клієнтами.

56. Надання психологічної допомоги при суїцидальних намірах.

Психологія життєвих криз та кризове консультування

57. Суїцидогенні переживання неповнолітніх.

58. Особливості переживання людьми самогубства близьких. Особливості профілактики аутоагресивної поведінки

59. Основні принципи надання постраждалому екстреної психологічної допомоги.

60. Головний принцип психологічної допомоги в кризових ситуаціях.

61. Основні стадії переживання горя.

62. Основні компетенції кризового психолога при роботі з людиною, яка переживає горе втрати.

63. Основні правила спілкування з тим, хто втратив близьку людину.

64. Основні види реакцій дитини на втрату.

65. Загальні принципи та методи психокорекційної роботи з дітьми.

Психологічний супровід осіб з обмеженими можливостями

66. Системний підхід до проблеми психологічного супроводу осіб з обмеженими можливостями: вплив структури сім'ї, культурного та ідеологічного стилю на сім'ю.

67. Особливості проходження стадій пристосування сім'ї до появи в ній особи з неповносправністю.

68. Назвіть, з якими додатковими стресовими факторами стикається сім'я, в якій є особа з обмеженими можливостями.

69. Співвіднесіть стадії розвитку сім'ї, зі стресом, який відчувають сім'ї особливих дітей. Та опишіть особливості проходження цих стадій.

70. Характеристики та типи протікання хвороби або порушення розвитку за Ролландом.

71. Особливості перших реакцій батьків на повідомлення про порушення розвитку дитини (включаючи дородовий період).

72. Чим характеризується Денверська модель раннього втручання, як один з методів психологічного супроводу. Рівні порушень та потреби, якими вони супроводжуються.

Реабілітаційна психологія

73. Принципи психологічної реабілітації. Реабілітаційний потенціал і реабілітаційний прогноз.

74. Визначальні характеристики і професійні функції реабілітолога, психолога-психотерапевта. Мета і методи реабілітаційної роботи з людьми, що страждають психічними порушеннями.

75. Особливості психологічної реабілітації військовослужбовців.

76. Реабілітаційні заходи, проведені з людьми, що постраждали при стихійних лихах, аваріях, катастрофах, воєнних діях.

77. Профілактика суїцидальних тенденцій, їх раннє розпізнавання.

78. Особливості роботи психолога в закладах паліативної допомоги.

79. Психологічна підтримка батьків дітей, які мають психофізичні порушення.

80. Особливості роботи психолога в центрах реабілітації дітей-інвалідів.

Моделі психоконсультативної та психотерапевтичної практики

81. Моделі психологічного консультування та психотерапії: зміст, прийоми, технології.

82. Гуманістична модель психологічного консультування та психотерапії.

83. Психоаналітична модель психологічного консультування та психотерапії.

84. Системна модель психологічного консультування та психотерапії.

85. Феноменологічна модель психологічного консультування та психотерапії.

86. Ресурсна модель психологічного консультування та психотерапії.

87. Структурна модель психологічного консультування та психотерапії.

88. Стратегічна модель психологічного консультування та психотерапії.

89. Модель консультування та психотерапії засобами кататимно-імагінативного напрямку.

90. Модель системного підходу до психологічного консультування та психотерапії сім'ї М. Боуена.

Зразок заяви про повторний допуск до державної атестації

Ректорові
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
проф. Анатолію ЦЬОСЮ

(прізвище)

(ім'я, по батькові)

Адреса:

Номер контактного телефону:

Заява

Прошу повторно допустити до державної атестації на ___ курсі, групи _____, _____ факультету за напрямом підготовки (спеціальністю) «_____» денної (заочної) форми навчання для здобуття ОС «магістр».

(дата)

(підпис)

До заяви додаються:

- витяг з наказу про відрахування (головний корпус, кабінет № 125);
- копія паспорта (1, 2 сторінки);
- завірена копія свідоцтва про укладення (розірвання) шлюбу (для осіб, які змінили прізвище);
- згода на обробку персональних даних;
- документ про освіту.

Заява має бути завізована:

- керівником факультету;
- навчальним відділом (про наявність вільного ліцензованого місця, головний корпус, кабінет № 305);
- юридичним відділом (головний корпус, кабінет № 117);
- проректором з навчальної роботи та рекрутації (головний корпус, кабінет № 302).

Заява подається у відділ кадрів на розгляд ректорові (головний корпус, кабінет № 125).

